

**VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ
SE SPECIÁLNÍMI
VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI
A ŽÁKŮ NADANÝCH
A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH**

Dodatek školního vzdělávacího programu

Ředitel: Mgr. Pavel Kubínek

Platnost dokumentu: od 1. září 2016

Dodatek doplňuje a rozšiřuje kapitolu **Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a mimořádně nadaných** všech aktuálně platných Školních vzdělávacích programů Gymnázia a Obchodní akademie, Orlová, p. o., pro čtyřleté studijní obory tak, aby byly v souladu s Opatřeními ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, kterými se mění rámcové vzdělávací programy v oblasti vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a mimořádně nadaných. Dodatkem se nemění učební osnovy předmětů.

Mgr. Pavel Kubínek
ředitel školy

1. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

1.1 Úvod

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a mimořádně nadaných vychází ze školského zákona a vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření podle § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola.

1.2 Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Škola při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (včetně žáků nadaných) vychází z doporučení školských poradenských zařízení (ŠPZ) a zjištění konkrétních potřeb žáka a zároveň usiluje o plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka. Přitom

- respektuje individualitu a zdravotní hlediska žáka
- respektuje přiznaná podpůrná opatření
- uplatňuje princip diferenciacce a individualizace při stanovování obsahu, forem a metod výuky
- umožňuje ze závažných důvodů, zejména zdravotních, uvolnění zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu nebo z provádění určitých činností
- umožňuje ze závažných důvodů, zejména zdravotních, upravit a formulovat očekávané výstupy, aby byly reálné a splnitelné, a výstupům přizpůsobit i výběr učiva
- zohlední přiznaná podpůrná opatření při hodnocení výsledků vzdělávání
- spolupracuje se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními, popř. dalšími odborníky
- podporuje nadání a talent žáků vytvářením vhodných studijních podmínek
- podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků se zaměřením na práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

1.3 Podpůrná opatření

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření 1. stupně uplatňuje škola i bez doporučení ŠPZ, a to na základě zpracovaného plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření 2. – 5. stupně jsou uplatňována jen na základě Doporučení ŠPZ (školské poradenské zařízení). Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

1.3.1 Tvorba, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory

Skutečnost, že se jedná o žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, zjistí škola několika způsoby: např. oznámením zákonného zástupce, z Doporučení ŠPZ, které je součástí přihlášky na SŠ, zjištěním této skutečnosti pedagogickými pracovníky v průběhu studia. Pedagogičtí pracovníci při identifikaci obtíží nebo nadání žáka informují výchovného poradce, který s vědomím ředitele školy podnikne další kroky (jednání s žákem, zákonnými zástupci žáka). Společně s třídním učitelem a dalšími pedagogy zpracují podklady pro PLPP (charakteristiku žáka s popisem jeho obtíží nebo nadání a speciálních vzdělávacích potřeb).

Škola přistoupí k uplatňování podpůrných opatření 1. stupně tehdy, pokud má žák při vzdělávání takové obtíže, že je nutné jeho vzdělávání podpořit prostředky pedagogické intervence (změny v metodách, výukových postupech, v organizaci výuky žáka, v hodnocení apod.)

Jedná-li se o obtíže pouze v jednom předmětu, lze uplatňovat režim tzv. přímé podpory, což je individualizace výuky a práce jednoho pedagoga. PLPP nemusí být zpracován.

Vyžadují-li úpravy spolupráci více pedagogů, vytváří škola (s vědomím ředitele) PLPP.

PLPP je dokument, ve kterém jsou uvedeny potřeby úprav ve vzdělávání žáka, návrh, jak a v čem se bude vzdělávání žáka upravovat a jsou stanoveny cíle PLPP.

Vyučující žáka navrhnou úpravy vzdělávání ve svém předmětu. Výchovný poradce a třídní učitel tyto návrhy sloučí, zformulují obsah podpůrných opatření (prvního stupně) s využitím § 10 a přílohy 1 části A vyhlášky č. 27/2016 Sb. a třídní učitel PLPP zkompletuje (vzor je v příloze 3 vyhlášky). S PLPP jsou následovně seznámeni všichni učitelé předmětů, zákonný zástupce žáka i žák a ředitel školy. Zařazení žáka do 1. stupně podpory je zároveň zaznamenáno do školní matriky.

PLPP je realizován po dobu tří měsíců a průběžně jsou učitelé vyhodnocováni, popř. aktualizováni, zvolené postupy podpory. PLPP může být na základě poznatků učitelů průběžně upravován.

Nejpozději po třech měsících (termín je součástí PLPP) všichni učitelé zúčastnění na PLPP společně se zákonným zástupcem a žákem plán vyhodnotí. O výsledcích informuje výchovný poradce ředitele školy, který rozhodne o dalším postupu:

- pokud nebyla PO 1. stupně dostačující, doporučí škola zákonnému zástupci nebo zletilému žákovi, aby využil poradenské pomoci ŠPZ. Do doby, než škola obdrží doporučení ŠPZ, pokračuje v poskytování PO prvního stupně.
- poskytovaná PO plní svůj účel, ale je zapotřebí je upravit a aktualizovat. Učitelé provedou úpravu ve svých předmětech a třídní učitel společně s výchovným poradcem aktualizaci zpracují do PLPP a stanoví termín nového vyhodnocení PLPP. S aktualizovaným plánem jsou následovně seznámeni učitelé předmětů, žák, zákonný zástupce žáka a ředitel školy.
- jsou-li poskytovaná PO dostatečná, ale nadále potřebná, pokračují učitelé v poskytování PO a výchovný poradce společně s třídním učitelem stanoví termín dalšího vyhodnocení PLPP (v tomto případě není zapotřebí zpracovávat nový PLPP).
- nevyžadují-li žákovy výsledky potřebu dalšího poskytování PLPP, je poskytování PO ukončeno.

1.3.2 Tvorba, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu (IVP)

Vyžadují-li speciální vzdělávací potřeby žáka vyšší stupeň PO, zpracuje škola individuální vzdělávací plán, a to na základě doporučení ŠPZ, podepsání informovaného souhlasu a žádosti zákonného zástupce žáka nebo zletilého žáka. IVP je zpracován do 1 měsíce od obdržení Doporučení ŠPZ

Výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem, učitelé předmětů, popř. s žákem a se zákonným zástupcem žáka zkonzultují možnosti potřebných podpůrných opatření a následně zpracují IVP, v němž jsou uvedena konkrétní PO (na základě doporučení ŠPZ), včetně stanovení priorit vzdělávání

a dalšího rozvoje žáka a určení předmětů, v nichž bude výuka podle IVP probíhat. Při zpracovávání IVP se postupuje podle § 3, § 4 a přílohy 1, část A vyhlášky č. 27/2016 Sb. (v příloze 2 je vzor IVP). Jde-li o žáka s rizikovým chováním, nebo když takové chování hrozí, je přizván ke spolupráci školní metodik prevence.

Jde-li o podpůrná opatření pouze v jednom předmětu (např. z důvodu mimořádného nadání), může ředitel školy pověřit jednáním se zákonnými zástupci přímo učitele tohoto předmětu.

Koordinací IVP může být pověřen i třídní učitel.

S IVP jsou následovně seznámeni všichni učitelé předmětů, zákonný zástupce žáka i žák a ředitel školy. Výuka žáka podle IVP je zároveň zaznamenána do školní matriky.

Při realizaci IVP spolupracují vyučující předmětů s výchovným poradcem, třídním učitelem, žákem a zákonnými zástupci. Učitelé spolu s výchovným poradcem a třídním učitelem konzultují a průběžně vyhodnocují zvolené postupy, v případě potřeby se IVP aktualizuje.

Nejméně jednou ročně je vyhodnocován IVP školou společně se ŠPZ. Závěry vyhodnocení ze strany ŠPZ mohou vést ke změnám v IVP na základě nového doporučení ŠPZ. Také dílčí vyhodnocení školou může vést ke změně v IVP, ale pouze v mezích daných doporučením ŠPZ. Výchovný poradce společně s třídním učitelem pak IVP upraví, a s aktualizovaným IVP seznámí učitele předmětů, žáka, zákonného zástupce žáka a ředitele školy.

Poskytování veškerých podpůrných opatření je možné jen na základě podepsaného informovaného souhlasu zletilým žákem nebo zákonným zástupcem žáka.

1.4 Podpůrná opatření a úpravy vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

U nadaných žáků jsou uplatňována podpůrná opatření 1. stupně zpracováním PLPP.

Mimořádně nadaným žákům je na základě doporučení ŠPZ zpracován IVP a poskytovaná podpůrná opatření mohou mít charakter:

- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy
- (akcelerovaná výuka)
- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů, projektů
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit
- práce s alternativními učebnicemi, speciálními pomůckami, výukovým softwarem
- speciálně pedagogická péče

2. Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se SVP

Pro systém péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a o nadané a mimořádně nadané žáky je vedle ředitele školy důležitá role poradenských pracovníků školy. Standardně jde o výchovného poradce a školního metodika prevence. Neméně důležitou roli má třídní učitel.

Výchovný poradce mj.

- vyhledává žáky, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost, a připravuje návrhy na další péči o tyto žáky
- spolupracuje na přípravě, kontrole a evidenci plánu pedagogické podpory pro žáky s potřebou podpůrného opatření v 1. stupni
- zprostředkovává diagnostiku speciálních vzdělávacích potřeb a mimořádného nadání ve školských poradenských zařízeních
- spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními při zajišťování podpůrných opatření
- připravuje podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, koordinuje poskytování poradenských služeb těmto žákům školou a školskými poradenskými zařízeními a koordinuje vzdělávací opatření
- pomáhá (i metodicky) pedagogickým pracovníkům s přípravou a vyhodnocováním individuálních vzdělávacích plánů a s naplňováním podpůrných opatření
- metodicky pomáhá s pedagogickou diagnostikou a intervencí, integrací, prací s nadanými žáky apod.
- předává odborné informace z oblasti péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
- shromažďuje informace o žácích v poradenské péči poradenských zařízení

Školní metodik prevence mj.

- pracuje se žáky s obtížemi v adaptaci, se sociálně-vztahovými problémy, s rizikovým chováním a problémy, které negativně ovlivňují jejich vzdělávání
- koordinuje přípravu a realizaci integraci žáků-cizinců
- spolupracuje s třídními učiteli při zachycování signálů možností rozvoje rizikového chování žáků
- připravuje integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinuje poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům

Třídní učitel mj.

- zprostředkovává kontakty se zákonnými zástupci žáků a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
- pomáhá při diagnostice speciálních vzdělávacích potřeb žáků
- spolupracuje na přípravě, kontrole a evidenci PLPP a IVP pro žáky s potřebou podpůrných opatření